

Την Τετάρτη 1 Νοεμβρίου 2017 στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο (Αίθουσα της Παλαιάς Βουλής), το ΚΙΣΕ, σε συνεργασία με τις εκδόσεις University Studio Press της Θεσσαλονίκης, οργάνωσε την εκδήλωση της παρουσίασης στο αθηναϊκό κοινό του εξαιρετικά πολύτιμου βιβλίου των Γιάννη Μέγα και Τζέκυ Μπενμαγιόρ, *Οι Εβραίοι της Θεσσαλονίκης, Μαρτυρίες μη Θεσσαλονικέων, 50 μ.Χ.-1912*, με κύριους ομιλητές την Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου, ομότιμη Καθηγήτρια ΑΠΘ και τον Anthony Molho (Ιστορικό, ομότιμο Καθηγητή στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο της Φλωρεντίας και στο Brown University, ΗΠΑ). Την εκδήλωση συντόνισε ο ομότιμος καθηγητής πολιτικής ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Θάνος Βερέμης και πλαισίωσαν και οι ίδιοι οι συγγραφείς του βιβλίου.

Την εκδήλωση προλόγισαν και [χαιρέτησαν ο Πρόεδρος του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος και Πρόεδρος της Ι.Κ. Θεσσαλονίκης κ. Δαυίδ Σαλτιέλ](#) και ο Πρόεδρος της Ι.Κ. Αθηνών Μίνος Μωϋσής. Ο κ. Σαλτιέλ έκανε μία ευσύνοπτη παρουσίαση του βιβλίου, διαγράφοντας τους βασικούς άξονές του και τονίζοντας ότι πρόκειται για μια εξαιρετικά σημαντική μελέτη των πηγών που προσφέρει στους ειδικούς, αλλά και στο ευρύτερο κοινό, ένα έργο αναφοράς για όποιον θελήσει να μελετήσει την ιστορία της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης στην διαχρονία της, μέσα από μαρτυρίες των ανθρώπων που έζησαν ή βρέθηκαν στη Θεσσαλονίκη, για μικρό ή μεγαλύτερο διάστημα. Τον λόγο πήρε στη συνέχεια ο κ. Μίνος Μωϋσής, ο οποίος αφού παρουσίασε τις πέντε «πρωτιές» του βιβλίου, τόνισε με τη σειρά του ότι πρόκειται για ένα εργαλείο για όσους θέλουν να εμβαθύνουν στην ιστορία της πόλης «φτιαγμένο με τη γνώση του μάστορα και την τέχνη του ερασιτέχνη».

Ακολούθησαν οι δύο εξαιρετικές κύριες ομιλίες. Η κα Φραγκίσκη Αμπατζοπούλου δήλωσε εξαρχής ότι το βιβλίο την ενθουσίασε και ότι, παρά το γεγονός ότι δεν είναι ιστορικός, το διάβασε με μεγάλη προσοχή, όπως εξάλλου φάνηκε και από την εξαιρετικά εμβριθή της ομιλία. Η κα Αμπατζοπούλου, αφού τόνισε ότι οι μαρτυρίες γίνονται πιο εύγλωττες όταν εντάσσονται στο ιστορικό τους περικείμενο, παρουσίασε πηγές που αναφέρονται κυρίως στις διακοινοτικές σχέσεις, εστιάζοντας στο τέλος του 18^{ου} αιώνα, όταν είχαν αρχίσει να πνέουν οι άνεμοι των επαναστάσεων και όταν άρχισε να γεννάται το ερώτημα ποια θα μπορούσε να είναι η πατρίδα των Εβραίων.

Η κεντρική ομιλία του Anthony Molho ξεκίνησε με ένα ανεκδοτολογικό επεισόδιο με τον

σπουδαίο Ιταλοεβραίο ιστορικό Arnaldo Momigliano με το οποίο θέλησε να δείξει ότι οι Έλληνες Εβραίοι έχουν πλέον γίνει αντικείμενο συζήτησης και σύγχρονου ενδιαφέροντος και ότι η ιστορία των Ελλήνων Εβραίων αποτελεί μια θελκτικό ερευνητικό αντικείμενο νέων ερευνητών σε όλον τον κόσμο. Ο Anthony Molho εξήρε το γεγονός ότι οι συγγραφείς ανίχνευσαν τις πληροφορίες που ληματογραφούν στο βιβλίο τους σε μια τεράστια γκάμα πηγών και τα αποτελέσματα της συγκομιδής ήταν εντυπωσιακά. Η ποικιλία των ανθρώπων που έγραψαν για την Θεσσαλονίκη, αλλά και η ποικιλία των θεμάτων είναι εξίσου εντυπωσιακή. Τα 342 λήμματα που συγκεντρώνονται στον τόμο δεν μοιράζονται ισότιμα χρονικά, αφού τα λήμματα που χρονολογούνται μέχρι τα μέσα του 16^{ου} αιώνα είναι σποραδικά, καθώς προχωράμε στον 16

ο

και τον 17

ο

αιώνα οι περιγραφές είναι ακριβέστερες και εκτενέστερες, ενώ μετά τα τέλη του 18

ου

αι., οι περιγραφές γίνονται πιο αιχμηρές. Ο Anthony Molho αναζήτησε κυρίως σημάδια αντισημιτισμού ή αντιεβραϊσμού στα λήμματα, αλλά διαπίστωσε ότι είναι πολύ πιο συχνή απλώς η έκπληξη για το γεγονός ότι η Θεσσαλονίκη είναι μια πόλη με τόσο πολλούς Εβραίους.

Η εξαιρετικά πλούσια αυτή εκδήλωση ολοκληρώθηκε με τις ομιλίες των ίδιων των συγγραφέων, του Γιάννη Μέγα και του Τζέκυ Μπενμαγιόρ, οι οποίοι περιέγραψαν την μεθοδολογία, τα κίνητρα, τον τρόπο που οργανώθηκε αυτό το μεγάλο έργο, ενώ απάντησαν και σε ερωτήματα σχετικά με τα χρονικά και άλλα όρια που έθεσαν στην μελέτη τους.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι της εβραϊκής κοινότητας, πολιτικοί (Σ. Γκιουλέκας, Γ. Δημαράς) και εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής και πολιτιστικής ζωής της Αθήνας.